

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**HISTORIA SZTUKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Część I. Test

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji	Znajomość dzieł malarskich (I.1.b.1) i rozpoznanie technik ich wykonania (I.2.a.1)

Poprawna odpowiedź:

Dzieło	Technika
Stanisław Wyspiański, <i>Helenka</i>	pastel
Henri de Toulouse-Lautrec, <i>Divan Japonaise</i>	litografia kolorowa
Hyacinthe Rigaud, <i>Ludwik XIV w stroju koronacyjnym</i>	olej na płótnie
Anonim, <i>Portret trumienny Stanisława Woyszy</i>	olej na blasze
Andriej Rublow, <i>Trójca Święta</i>	tempera na desce

1 p. – za podanie 5–4 poprawnych informacji

0 p. – za podanie 3–1 poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość terminologii z zakresu sztuk plastycznych (I.2.b.2)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Portyk – B

Bordiura – A

Laserunek – C

1 p. – za podanie 3 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 3. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Powiązanie twórców z czasem ich działania (I.1.b.1)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Camille Pissarro, Dante Gabriel Rossetti, Camille Corot

1 p. – za podanie 3 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 4. (0–2)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji	Zidentyfikowanie dzieł rzeźbiarskich (I.1.b.1) i określenie technik ich wykonania (I.2.a.1)
---	---

Poprawna odpowiedź:

a) A. Antonio Canova

B. Duane Hanson

b) A. marmur / kamień

B. poliestr / tworzywo sztuczne / materiały łączone

2 p. – za podanie 4 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 3–2 poprawnych informacji

0 p. – za podanie 1 poprawnej informacji lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji	Znajomość podstawowych motywów ikonograficznych (II.4)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Jezus (Chrystus) św. Jan Chrzciciel / św. Jan Maria św. Anna

1 p. – za podanie 4 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 6. (0–3)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji	Znajomość podstawowych dzieł architektury i określenie ich funkcji (I.1.b.1) oraz wskazanie stylu lub epoki (II.2)
---	--

Poprawna odpowiedź:

- A. a) Madryt
 b) pałac / funkcja mieszkalna / funkcja reprezentacyjna / muzeum
 c) barok / nowożytność
- B. a) Abu Simbel
 b) świątynia / sakralna / kultowa
 c) starożytność / starożytny Egipt
- C. a) Ronchamp
 b) kaplica / funkcja sakralna
 c) architektura nowoczesna / modernizm / współczesność
- D. a) Piza
 b) baptysterium / baptysterium i katedra / zespół katedralny / katedra / miejsce chrztu / funkcja sakralna
 c) romanizm / romanizm i gotyk / średniowiecze

3 p. – za podanie 12–10 poprawnych informacji

2 p. – za podanie 9–7 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 6–4 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Zidentyfikowanie artysty na podstawie jego wypowiedzi i zawartej w niej myśli estetycznej (II.1.3)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- A. Henri Matisse
B. Piet Mondrian
C. Walter Gropius
D. Richard Hamilton

1 p. – za podanie 4–3 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Przypisanie twórców epokom i kierunkom, w których tworzyli (I.2.a.2)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

średniowiecze: *Pieta z Lubięża*

freski z kaplicy Scrovegnich w Padwie

renesans: *Grosz czynszowy* Masaccio

Burza Giorgione,

barok: *Złożenie do grobu* Caravaggia

Las Meninas Velázquez

2 p. – za podanie 6–5 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 4–3 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 9. (0–2)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji	Znajomość przedstawionych dzieł sztuki, przyporządkowanie ich autorom (I.1.b.1), określenie kierunku, który reprezentuje to dzieło (I.2.a)
---	--

Poprawna odpowiedź:

A. a) Bouguereau

b) akademizm

B. a) Rubens

b) barok

C. a) Duchamp

b) kubizm / Section d'Or / futuryzm

D. a) Ingres

b) neoklasycyzm / klasycyzm / akademizm

E. a) Botticelli

b) renesans / quattrocento

2 p. – za podanie 10–8 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 7–5 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Przypisanie gatunków i technik plastycznych twórcom, którzy się w nich specjalizowali (I.2.a.2)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. Piotr Aigner

architektura

B. Alina Szapocznikow

rzeźba

C. Józef Chełmoński

malarstwo

D. Jan Trevano

architektura

E. Jacek Malczewski

malarstwo

F. Władysław Skoczylas

grafika

G. Adam Myjak

rzeźba

2 p. – za podanie 7–6 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 5–4 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozumienie powiązań i zależności między miejscem i czasem powstania dzieł oraz zależności dzieła od mecenatu (II.3)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Kaplica Zygmuntowska powstała w kręgu mecenatu [nazwa dynastii] **Jagiellonów** w Polsce. Nagrobek króla [imię króla i jego przydomek] **Zygmunta I Starego / Zygmunta Starego** jest dziełem twórcy kaplicy, Bartolomea Berrecciego. Znacznie późniejszy jest nagrobek męża Anny Jagiellonki: [imię i nazwisko władcy] **Stefana Batorego**, którego autorem jest wybitny architekt i rzeźbiarz Santi Gucci.

1 p. – za podanie 3–2 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość cech architektury starożytnej Grecji (I.2)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

B. Symetria i rytm w architekturze

E. Kształtowanie kanonów estetycznych w oparciu o wyliczenia matematyczne

F. Szukanie idealnych proporcji w naturze, np. w sylwetce człowieka

H. Stosowanie korekt optycznych w architekturze

1 p. – za podanie 4–3 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji	Znajomość podstawowych dzieł rzeźbiarskich, przyporządkowanie ich twórcom (I.1.b.1) wskazanie kierunków, w obrębie których powstały, i miejsc, w których się znajdują (I.1.a.1)
---	---

Poprawna odpowiedź:

A. a) *Taniec*
b) Paryż / Opera paryska,
c) Carpeaux,
d) XIX w. / neobarok

B. a) pomnik Chopina
b) Warszawa / Łazienki Królewskie
c) Wacław Szymanowski / Szymanowski,
d) Secesja / Młoda Polska / XX w.

C. a) fontanna di Trevi
b) Rzym
c) Niccolo Salvi / Salvi
d) barok / XVIII w.

2 p. – za podanie 12–9 poprawnych informacji

1 p. – za podanie 8–5 poprawnych informacji

0 p. – za podanie mniejszej liczby poprawnych informacji lub brak poprawnych odpowiedzi

Część II. Analiza porównawcza dzieł sztuki

Zadanie 14. (0–20)

Korzystanie z informacji Tworzenie informacji	Porównanie przedstawionych dzieł malarskich pod względem kompozycji, kolorystyki, światłocienia i ekspresji; sformułowanie wniosku (II, III)
--	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi:

A. Kompozycja

Obraz A	Obraz B
• obraz zamknięty w prostokącie poziomym • scena figuralna / wieloosobowa we wnętrzu • grupa postaci w centrum kompozycji przedstawiona w sposób zwarty • pozostałe elementy wyposażenia rozrzucone luźno • kompozycja ograniczona / zamknięta z trzech stron ścianami pomieszczenia • scentralizowana • dynamika w ujęciu postaci i przedmiotów / liczne linie diagonalne, występują też kierunki pionowe / kompozycja dynamiczna • wieloplanowość, ale plany nie są wyraźnie wyodrębnione • dominantę stanowi postać kobiety w zielonkawej sukni, przedstawiona w centrum • kompozycja dąży do symetrii • wykorzystano perspektywę zbieżną / perspektywa rzutu czołowego / linie perspektywiczne zbiegają się nieco powyżej środka obrazu z równoczesnym przesunięciem ku lewej stronie	• obraz zamknięty w prostokącie poziomym • scena rodzajowa, wielofiguralna w plenerze • postacie luźno rozstawione w całej kompozycji / kompozycja luźna • kompozycja otwarta • w kompozycji można wyróżnić osie, które dzielą obraz na pół w pionie (sylwetka kobieca w centrum) • kompozycja statyczna, • dominują kierunki pionowe i diagonalne (wybrzeże ukazane jest z ukosa) • obraz wieloplanowy z wyraźniej zaznaczonym planem pierwszym • kompozycja asymetryczna • kompozycja rytmiczna • dla ukazania głębi wykorzystano perspektywę linearną rzutu czołowego (wszystkie linie zbiegają się w jednym punkcie) • przy bliższym wejrzeniu widać, że perspektywa ta w przedstawianiu postaci nie jest konsekwentnie stosowana (kobieta z parasolką w centrum obrazu i kobieta nad brzegiem znajdują się na tej samej linii, ale przedstawione są w różnej skali • alternacje planów świetlnych

3 p. – za podanie 6 poprawnych cech obrazu A

2 p. – za podanie 5–4 poprawnych cech obrazu A

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu A

0 p. – za podanie 1 poprawnej cechy obrazu A lub brak poprawnych odpowiedzi

3 p. – za podanie 6 poprawnych cech obrazu B

2 p. – za podanie 5–4 poprawnych cech obrazu B

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu B

0 p. – za podanie 1 poprawnej cechy obrazu B lub brak poprawnych odpowiedzi

B. Kolorystyka

• w obrazie zastosowano szeroką / pełną gamę barwną • barwy ciepłe przeważają • barwy są stonowane / wysublimowane • przeważają barwy złamane • dominują beże, rozbielone ugry i siena, przygaszone czerwienie, jasna zieleń i biele • akcenty bieli i czystej czerwieni • barwy zestawione kontrastowo / w sąsiedztwie często występują barwy ciepłe i zimne (kontrasty temperaturowe) • zielenie przeciwstawione są czerwieniom (kontrasty dopełnieniowe). • występują również kontrasty walorowe (barwy ciemne i jasne występują obok siebie) • przedmioty w kolorze lokalnym / ta sama barwa w świetle i w cieniu, ale o różnym stopniu jasności	• w obrazie zastosowano szeroką gamę barwną • przeważają barwy chłodne (ale nie jest to przewaga znacząca) • w obrazie występują wyłącznie barwy chromatyczne • odejście od koloru lokalnego • barwy czyste • barwy nasycone • każdy przedmiot oddany za pomocą licznych drobnych dotknięć pędzla w czystych barwach, które dopiero z daleka zlewają się we właściwy ton • zastosowano zasadę dywizjonizmu • uwzględniono zasadę relatywizmu barwnego (na kolor danego przedmiotu składają się: kolor lokalny, barwy sąsiadujące, kontrastujące oraz odległość od dolnej krawędzi płótna • konsekwentnie zestawiane barwy dopełniające • kontrasty dopełniające • repetycja czerwieni • liczne kontrasty temperaturowe, • kolorystyczna mikrostruktura obrazu widoczna tylko z bliska
--	---

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu A

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu A

0 p. – za podanie 2–1 poprawnej cechy obrazu A lub brak poprawnych odpowiedzi

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu B

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu B

0 p. – za podanie 2–1 poprawnej cechy obrazu B lub brak poprawnych odpowiedzi

C. Światłocień

• źródło światła poza obrazem • światło naturalne • światło pada z lewej strony przez okno, rozświetlając zebranych z lewej strony • konsekwentnie rozmieszczone światła i cienie • występują refleksy światła / bliki światła • światło rozproszone na różnych przedmiotach • znacząca rola światłocienia • ostre kontrasty światłocieniowe	• źródło światła poza obrazem • światło naturalne • światło pada z lewej strony • konsekwentnie rozmieszczone światła i cienie • duże znaczenie mają rzucone cienie / ostre cienie rzucone • autonomia kolorystyczna światła i cienia • strefy wybrzeża rzeki na pierwszym planie pogrążone są w głębokim cieniu (jest to cień budynku lub masy drzew, pod którymi kryją
--	--

• światło głęboko modeluje bryły • najjaśniejsze punkty obrazu to biele przedmiotów rozsięte po całej kompozycji • z prawej strony więcej barw ciemnych	• światło nie modeluje form głęboko, raczej zmienia ich barwę • cienie są chłodne
---	--

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu A

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu A

0 p. – za podanie 2–1 poprawnej cechy obrazu A lub brak poprawnych odpowiedzi

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu B

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu B

0 p. – za podanie 2–1 poprawnej cechy obrazu B lub brak poprawnych odpowiedzi

D. Ekspresja (wyraz)

• rodzajowy charakter • przedstawienie realistyczne / naśladowanie wyglądu rzeczy / mimetycznie oddana rzeczywistość • precyzja w oddaniu szczegółów • ważną rolę pełni rysunek na równi z plamą barwną • faktura gładka, obraz wygładzony • zróżnicowane przedstawienie materii przedmiotów • z obrazu emanuje nastrój wesołości • twarze uczestników są rozbawione i najczęściej uśmiechnięte • nastrój frywolnej zabawy, satyryczność ujęcia • ukryta symbolika przedmiotów • moralizatorski charakter dzieła • wrażenie chaosu.	• przedstawienie nieco deformujące rzeczywistość • wszystkie postaci i przedmioty przedstawione są sylwetowo, syntetycznie • najważniejszym środkiem budowy obrazu jest drobna plamka barwna • zastosowano technikę puentylizmu / pointylizmu • zwartość form / synteza • pewna geometryzacja kształtów • postaci ukazane jakby ponadczasowo w otoczeniu natury • widoczny dukt pędzla • postaci nie wyrażają emocji • z obrazu emanuje pogodny nastrój niedzielny, leniwy popołudnia • obraz jest wynikiem intelektualnych rozważań artysty / badawczy stosunek.
--	---

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu A

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu A

0 p. – za podanie 2–1 poprawnych cech obrazu A lub brak odpowiedzi

2 p. – za podanie 4 poprawnych cech obrazu B

1 p. – za podanie 3 poprawnych cech obrazu B

0 p. – za podanie 2–1 poprawnych cech obrazu B lub brak odpowiedzi

E. Krótkie wnioski końcowe

W obydwóch przypadkach są to sceny rodzajowe, przedstawiające mieszczan spędzających wolny czas. W pierwszym przypadku scena dzieje się we wnętrzu i ukazuje grupę biesiadujących, w drugim paryską socjetę podczas niedzielny wypoczynku w plenerze. Pierwszy obraz charakterystyczny jest dla sztuki holenderskiej XVII wieku / sztuki barokowej, drugi jest przykładem dzieła charakterystycznego dla neoimpresjonizmu / postimpresjonizmu.

2 p. – za sformułowanie wniosku dotyczącego stylu i sposobu obrazowania obu dzieł

- 1 p.** – za sformułowanie wniosku dotyczącego stylu i sposobu obrazowania jednego dzieła lub wskazanie stylu obu dzieł
0 p. – za błędne wnioski lub brak odpowiedzi

Uwaga: Jeśli abiturient nie wskaże nazwy stylu lub obu dzieł, nie można mu przyznać całkowitej liczby punktów.

Część III. Dłuższa wypowiedź na wybrany temat

Zadanie 14. (0–10)

Temat 1.

Na czterech przykładach dzieł różnych autorów od XVI do XIX wieku (innych niż reprodukowane w arkuszu) przedstaw, w jaki sposób artyści ukazywali ludzi spędzających wolny czas.

Temat 2.

Na czterech przykładach dzieł malarskich różnych autorów (innych niż reprodukowane w arkuszu) opisz różnorodne sposoby i techniki posługiwania się materiałem malarską (sposobem położenia farby) w obrazach oraz osiągnęte efekty.

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji Tworzenie informacji	Przedstawienie i ocena wybranych zagadnień z zakresu historii sztuki; sformułowanie spójnej i logicznej wypowiedzi pisemnej (I, II, III)
---	--

A. Konstrukcja wypowiedzi

- 2 p.** – kompozycja pracy właściwa: zachowane proporcje między poszczególnymi częściami, logiczny dobór poprawnych merytorycznie argumentów; wywód klarowny
1 p. – zachwianie proporcji między poszczególnymi częściami, logiczny dobór większości poprawnych merytorycznie argumentów
0 p. – niewłaściwa kompozycja i nielogiczny dobór większości argumentów

B. Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem (sposób werbalizowania wrażeń wizualnych)

- 4 p.** – poprawna analiza formalna i treściowa wskazanej w temacie liczby dzieł
3 p. – poprawna analiza formalna i treściowa większości wymaganych dzieł
2 p. – poprawna analiza formalna i treściowa połowy wskazanej liczby dzieł lub niepełna (formalna lub treściowa) analiza wszystkich przykładów
1 p. – elementy poprawnej analizy formalnej i treściowej mniej niż połowy wymaganych dzieł
0 p. – niepoprawna analiza formalna większości przytoczonych dzieł lub niewłaściwy dobór dzieł, lub błędna interpretacja większości przytoczonych dzieł

C. Znajomość materiału historyczno-artystycznego

- 2 p.** – poprawna faktografia: znajomość opisywanego okresu – ludzie, fakty, wydarzenia, daty, kierunki, style i tendencje oraz ich wpływ na indywidualny styl artysty
1 p. – w faktografii dopuszczalne usterki lub nieliczne błędy; pobieżna znajomość opisywanego okresu
0 p. – większość przytoczonych faktów jest błędna

D. Terminy i pojęcia

- 1 p.** – poprawna, różnorodna terminologia związana z opisem dzieł architektury i sztuk plastycznych, używana swobodnie we właściwym kontekście
0 p. – w terminologii związanej z opisem dzieł sztuki liczne błędy lub jej brak

E. Język i styl

1 p. – język komunikatywny mimo błędów

0 p. – język niekomunikatywny